

กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (สคบศ.) เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน

The Strategies for Developing the Knowledge Management of the Institute for Development of Teachers Faculty Staffs and Educational Personnel (NIDTEP) to Support ASEAN Community

วรรณช สาเกผล¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน 2) วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน 3) กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน วิธีการศึกษาค้นคว้าวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรคือ ข้าราชการ สังกัด สคบศ. จำนวน 65 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ หัวหน้ากลุ่มและหัวหน้าภาค สังกัด สคบศ. จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปและการบรรยาย จากนั้นนำข้อมูลไปเรียงลำดับเพื่อคัดเลือกปัจจัยที่สำคัญและนำไปจับคู่เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน หลังจากนั้นนำกลยุทธ์ที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนและยุทธศาสตร์ จำนวน 3 คน ด้านการจัดการความรู้ จำนวน 3 คน และด้านประชาคมอาเซียน จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการณ์การจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากไปหาน้อย พบว่า สคบศ. มีช่องทางให้บุคลากรสร้างและแสวงหาความรู้มากที่สุด มีคลังความรู้ที่สำคัญและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายน้อยที่สุด สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนที่เป็นโอกาส คือ 1) รัฐกำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพียงพอ 2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน 3) เทคโนโลยีมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ 4) ระบบเครือข่ายและการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารมีประสิทธิภาพและเหมาะสม 5) งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้มีส่วนที่เป็นอุปสรรค คือ 1) ค่านิยมในสังคมไทยมีความแตกต่างทางด้านความคิดเห็นและไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น 2) การปรับเปลี่ยนรัฐมนตรีหรือผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้นโยบายขาดความต่อเนื่อง 3) การปรับราคาค่าวัสดุ/ครุภัณฑ์สำหรับการปฏิบัติงานสูงขึ้น สภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนที่เป็นจุดแข็ง คือ 1) โครงสร้างองค์กรมีการกำหนดสายการบังคับบัญชาไว้อย่างชัดเจน 2) มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดการความรู้ 3) ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาการจัดการความรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 4) บุคลากรต้องการให้ดำเนินการพัฒนาการจัดการความรู้ให้มีประสิทธิภาพ 5) โครงสร้างองค์กรมีความยืดหยุ่นและเหมาะสม 6) ผู้บริหารมีการมอบหมายงานและกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดการความรู้ไว้อย่างชัดเจน 7) บุคลากรต้องการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในส่วนของจุดอ่อน คือ 1) ขาดระบบติดตามและการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรมการจัดการความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงาน 2) วัฒนธรรมของคนในหน่วยงานส่วนใหญ่ยึดมั่นในความรู้และความคิดเห็นของตนเอง 3) บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอน กระบวนการในการจัดการความรู้และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 1) พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการความรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3) พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลเพื่อเพิ่มประสิทธิผลการจัดการความรู้อาเซียน 4) พัฒนาบุคลากรด้านการจัดการความรู้และเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้สู่อาเซียน 5) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการจัดการความรู้ 6) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์องค์ความรู้อาเซียนผ่านช่องทางที่หลากหลายและทันสมัย ผลการประเมินกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน พบว่า กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมาก

ข้อมูลบทความ

ส่งบทความ 29 เมษายน 2557
ตอบรับ 15 พฤษภาคม 2557
เผยแพร่ออนไลน์ 31 พฤษภาคม 2557

คำสำคัญ

กลยุทธ์
สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์
และบุคลากรทางการศึกษา
Strategies
The national institute for
the development of teachers
faculty and staff and education
personnel (NIDTEP)

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, อีเมล: nuchnidtep@hotmail.com

Abstract

The research aims to 1) study the situation of the knowledge management, problems and strategies for developing the knowledge management of NIDTEP as preparation for ASEAN Community. 2) analyze internal and external environmental factors that affect the development of the knowledge management of NIDTEP as preparation for ASEAN Community. 3) formulate the strategies for developing the knowledge management of NIDTEP as preparation for ASEAN Community. This research applied both qualitative and quantitative research methods. Using questionnaires, the data was collected from 65 officials from NIDTEP and then was analyzed by using various statistical tests: frequency, percentage, mean, and standard deviation as well as the content analysis for qualitative method, the key participants were 10 heads of the divisions and departments of NIDTEP. The research instrument was the structure interview. In terms of the analysis processes, the findings were described and concluded, then they were coded and ranked in order to select the important factors which were paired. These factors were used to formulate the strategies for developing the knowledge management of NIDTEP as preparation for ASEAN Community. Then, 9 experts: 3 experts in the field of strategy planning, 3 experts in the field of knowledge management and the last 3 experts in the field of ASEAN community; evaluated the suitability and feasibility of these strategies.

The research found that the situation of the knowledge management of NIDTEP as preparation for ASEAN Community was fair, that is NIDTEP provides the most opportunities for teachers, faculty and staff and education personnel to build and acquire knowledge but provides the least knowledge sources which important and necessary for support their works.

The external environmental factors provide opportunities for the development of the knowledge management of NIDTEP as preparation for ASEAN Community: 1) the Government prescribes that the public sectors, as the organization for learning, have responsibilities for knowledge development. 2) teachers, faculty and staff and education personnel want to improve themselves and use knowledge for their works as preparation for ASEAN Community. 3) efficient and modern technology. 4) efficient and suitable information network systems. 5) sufficient budget allocated from the Government. In terms of obstacles: 1) Thai social value which rejects thinking diversity. 2) lacking of continuity of policy due to frequent change of the ministers and administrators of the Ministry of Education. 3) The cost of materials/equipment for higher performance.

The internal environmental factors considered as strength for the development of the knowledge management of NIDTEP as preparation for ASEAN Community are that: 1) the structure of the organization has obvious chain of command. 2) the environment supports the knowledge management. 3) the organization structure is flexible and suitable. 4) the administrators support for developing the knowledge management as preparation for ASEAN Community. 5) the education personnel want the efficient knowledge management. 6) the administrators clearly assign works and set guidelines for knowledge management. 7) the education personnel want to develop their knowledge and skills which are necessary for their work as preparation for ASEAN Community. In terms of the weakness: 1) lacking of the following and evaluation system for enhancing efficiency of knowledge management. 2) most of the staffs in the organization strict on their own knowledge and opinions. 3) the staffs lack of knowledge and understanding regarding the processes of the knowledge management of NIDTEP as preparation for ASEAN Community.

The strategies for developing the knowledge management of NIDTEP as preparation for ASEAN Community consist of : 1) enhancing the efficiency of knowledge management using the information technology system. 2) transmitting and exchanging knowledge as preparation for ASEAN Community. 3) developing the following and evaluation system for enhancing efficiency of knowledge management for ASEAN. 4) Personnel development for knowledge management and learning culture. 5) building the knowledge management center. 6) promoting the advertisement of ASEAN knowledge through various modern channels.

According to the evaluation of 9 experts, the suitability and feasibility of the strategies for developing the knowledge management of NIDTEP as preparation for ASEAN Community were in the high level.

บทนำ

การศึกษาถือเป็นกลไกหลักในการผลักดันและนำประชาคมอาเซียนให้บรรลุผลสำเร็จเพื่อก้าวสู่ความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจและสังคม มีศักยภาพในการแข่งขันและอำนาจในการต่อรองเจรจากับกลุ่มประเทศในภูมิภาคอื่นๆ รวมทั้งประชาคมยุโรป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, 1) การศึกษามีหน้าที่โดยตรงที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทสำคัญในการให้ความรู้ที่จำเป็นในการขับเคลื่อนและเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ตามกรอบความร่วมมือของประชาคมอาเซียน 3 เสาหลักซึ่งประกอบด้วยประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554, 2) โดยส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาต่าง ๆ อาทิ การศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรม การสร้างนวัตกรรม การส่งเสริมและป้องกันคุณภาพการทำงานและการประกอบการ รวมถึงการเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเสริมสร้างขีดความสามารถเพื่อลดช่องว่างในการพัฒนา ภายใต้ประเด็นสำคัญในการร่วมมือด้านการศึกษาในส่วนของงานทางด้านวิชาการ เพื่อช่วยสนับสนุนกระบวนการรวมตัวของอาเซียน ดังนั้นกลไกความร่วมมือด้านการศึกษา จึงเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการสร้างประชาคมอาเซียนในกรอบความร่วมมือดังกล่าว (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552, 5)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับความร่วมมือด้านการศึกษาอาเซียน จึงได้มีการกระชับความสัมพันธ์และการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และในภูมิภาคเอเชียภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่างๆ โดยเฉพาะกรอบความร่วมมือด้านการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทยและภูมิภาค เพื่อให้ความร่วมมือด้านการศึกษาเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยการยกระดับคุณภาพการศึกษา การนำโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีการสื่อสาร เข้ามารองรับการขยายโอกาสและการยกระดับคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการทางด้านการศึกษาในเชิงคุณภาพและการจัดทำแผนการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ร่วมมือกับประชาคมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ในการเสริมสร้าง

บทบาทของประเทศไทยต่อการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาทุกระดับในกรอบอาเซียน โดยการจัดโครงการและกิจกรรม เพื่อให้การศึกษาเป็นตัวขับเคลื่อนการสร้างประชาคมอาเซียน (สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2552, 7-9)

การจัดการความรู้ถือเป็นเครื่องมือที่นำมาใช้เพื่อช่วยลดขั้นตอนในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าถึงแหล่งความรู้ในเรื่องที่ตนประสบปัญหาได้โดยตรง สามารถหาแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหาได้รวดเร็ว ทำให้ประหยัดเวลาและประหยัดงบประมาณในการทำงาน ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานไม่ต้องทำงานด้วยการลองผิดลองถูก เนื่องจากมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถขจัดปัญหาที่ตนกำลังเผชิญอยู่ได้เป็นอย่างดี เมื่อมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ปฏิบัติงานอื่นๆ ในเรื่องเดียวกัน ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคลากรในองค์กรด้วยกันรวมถึงทำให้เกิดแหล่งความรู้ในองค์กรที่สามารถเรียกใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็วและเผยแพร่ให้หน่วยงานอื่นได้รับรู้และได้ศึกษาค้นคว้าต่อไป (วันทนา เมืองจันทร์ และเต็มจิต จันทคา, 2548)

ผลการวิจัย ยุทธศาสตร์การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2552-2555 ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ร่วมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เมื่อปี พ.ศ. 2551 พบว่า สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีจุดอ่อนในเรื่องบุคลากรหลายด้าน อาทิ ขาดความพร้อมด้านทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ขาดการประสานและร่วมมือกันในการทำงาน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีปัญหาด้านการบริหารจัดการในหลายด้าน อาทิ การกำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการทำงานยังขาดการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกส่วนขององค์กร การสื่อสารภายในองค์กรยังขาดประสิทธิภาพ และที่สำคัญ คือ การจัดการความรู้ภายในองค์กรยังไม่มีประสิทธิภาพ (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 2551, 92-93)

จากเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้การพัฒนาความรู้ภายในองค์กรเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และมีแหล่งเรียนรู้ที่สามารถสืบค้นได้ง่ายและสะดวกรวดเร็ว เพื่อนำข้อมูลความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้และพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพื่อขับเคลื่อนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ในการรองรับสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมี

ประสิทธิภาพและสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนด ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักพัฒนศึกษา ซึ่งเน้นในเรื่องของการบูรณาการความรู้ของศาสตร์ต่างๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา และเป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ใน สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะสร้างกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการความรู้ภายในองค์กรและเสริมสร้างความรู้ ทักษะ ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน
3. เพื่อกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้
ขอบเขตวิธีการ ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) โดยดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในการศึกษาสภาพการณ์ สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน การตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ ควบคู่กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ในการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับสภาพการณ์การจัดการความรู้ สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการความรู้เพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนา

ขอบเขตประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรเป็นข้าราชการของ สคบศ. ที่ปฏิบัติงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 จำนวน 65 คน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เป็นหัวหน้ากลุ่มและหัวหน้าภาค รวมทั้งสิ้น 10 คน (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากร

ทางการศึกษา, 2556, 4)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนตามกระบวนการจัดการความรู้ 7 ชั้น ประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge Creation and Acquisition) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge Organization) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification and Refinement) การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) และการเรียนรู้ (Learning) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2548, 6-7)

2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกตามรูปแบบของ Pest Analysis จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเมืองและกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี (เอกชัย บุญยาทิษฐาน, 2553, 47-53) และทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในตามแบบจำลอง Mckinsey7-S Framework จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านทักษะหรือความสามารถ ด้านระบบ และด้านค่านิยมร่วม (สมยศ นาวิการ, 2544, 24-32)

3. กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

กลยุทธ์ หมายถึง แนวทางหรือวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ โดยการศึกษาจากสภาพการณ์ ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน

การจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการในการจัดการความรู้เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้

การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้

ประชาคมอาเซียน หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อร่วมดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อสร้างเสถียรภาพให้เกิดขึ้นภายในภูมิภาค และมีพลังต่อรองในเวทีเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ

การจัดการความรู้เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง การจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อเป็นการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามบทบาทหน้าที่ของ สคบศ.

สภาพการณ์การจัดการความรู้ หมายถึง สภาพและการดำเนินการของ สคบศ. เกี่ยวกับการจัดการความรู้ในการเตรียมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตามกระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้

สภาพแวดล้อมภายนอก หมายถึง ปัจจัยภายนอกองค์กรที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนตามรูปแบบ PEST Analysis ประกอบด้วย ด้านการเมืองและกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี

สภาพแวดล้อมภายใน หมายถึง ปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ตามรูปแบบ Mckinsey 7s Framework ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านทักษะ/ความสามารถ ด้านระบบงาน และด้านค่านิยมร่วม

ขั้นตอนการวิจัย

ดำเนินการวิจัยใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ตามกระบวนการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอนของสำนักงาน ก.พ.ร. ประกอบด้วย การบ่งชี้ความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การเข้าถึงความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการระบบราชการ และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2548, 6-7) สภาพแวดล้อมภายนอกตามรูปแบบของ Pest Analysis จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเมืองและกฎหมาย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านเทคโนโลยี (เอกชัย บุญยาพิชฐาน, 2553, 47-53) และสภาพแวดล้อมภายในตามแบบจำลอง

Mckinsey7-S Framework จำนวน 7 ด้าน ประกอบด้วย ด้านกลยุทธ์ ด้านโครงสร้าง ด้านรูปแบบการบริหารงาน ด้านบุคลากร ด้านทักษะหรือความสามารถ ด้านระบบ และด้านค่านิยมร่วม (สมยศ นาวิการ, 2544, 24-32) ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนและแนวทางเสริมจุดแข็งและปรับแก้จุดอ่อนในการพัฒนาการจัดการความรู้ ดำเนินการ 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

1.1 ศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้น จากประชากร คือ ข้าราชการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 65 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นทดลองเครื่องมือ (Try-out) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) กับบุคลากรสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร จำนวน 30 ชุด สถิติที่ใช้ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d.) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.2 ศึกษาสภาพการณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน สภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน แนวทางการเสริมจุดแข็งและปรับแก้จุดอ่อนในการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในเชิงลึก ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ หัวหน้ากลุ่มและหัวหน้าภาคภายใน สคบศ. จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ดำเนินการ 2 ขั้นตอนย่อย ดังนี้

2.1 คัดเลือกสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในที่สำคัญเพื่อกำหนดกลยุทธ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็นของข้าราชการ สคบศ. ในขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์และให้ค่าน้ำหนักและจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัย

2.2 กำหนดกลยุทธ์การพัฒนากิจการการจัดการความรู้ของ สคปศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ดำเนินการนำปัจจัยที่ได้จัดเรียงลำดับความสำคัญมาจับคู่กำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนากิจการการจัดการความรู้ของ สคปศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนากิจการการจัดการความรู้ของ สคปศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 ท่าน เกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ที่กำหนดพร้อมนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงกลยุทธ์ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การพัฒนากิจการการจัดการความรู้ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

ข้าราชการ สคปศ. ทั้งหมด 65 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 76.92 ที่เหลือเป็นเพศชาย ร้อยละ 23.08 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ อายุ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 44.62 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 26.15 สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับระดับการศึกษา พบว่า สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ร้อยละ 55.38 รองลงมา คือ ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 24.62 ดำรงตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลมากที่สุด ร้อยละ 43.08 รองลงมา คือ ตำแหน่งครู ร้อยละ 24.62 โดยส่วนใหญ่มีระดับตำแหน่งชำนาญการพิเศษ ร้อยละ 50.77 รองลงมา คือ ระดับชำนาญการ ร้อยละ 23.08 และข้อมูลด้านประสบการณ์ทำงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานใน สคปศ. 21-30 ปี ร้อยละ 33.85 รองลงมา คือ ปฏิบัติงาน 1-10 ปี ร้อยละ 30.76

2. สภาพการณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้ ปัญหา และแนวทางการพัฒนากิจการการจัดการความรู้ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า

2.1 สภาพการณ์เกี่ยวกับการจัดการความรู้

ด้านปัจจัยความรู้ สคปศ. มีการกำหนดองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเหมาะสมชัดเจนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ขณะที่มีความรู้ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเพื่อให้บุคลากรใช้สืบค้นสำหรับ

ปรับปรุงองค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ไว้อย่างเพียงพอมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า องค์ความรู้ที่กำหนดขึ้นจะถูกจัดเก็บไว้ในรูปแบบของเอกสาร ซีดี ดีวีดี ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ตามบุคคลในแต่ละกลุ่ม/ภาคโดยไม่ได้รวบรวมจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลของ สคปศ.

ด้านการสร้างและแสวงหาความรู้ สคปศ. มีช่องทางและแหล่งเรียนรู้ให้บุคลากร ได้ศึกษาสำหรับใช้ในการพัฒนาตนเองและประสิทธิภาพการทำงานเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่ สคปศ. มีการสนับสนุนให้บุคลากรสร้างและแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนโดยการแลกเปลี่ยนความรู้กับบุคลากรภายในและภายนอกหน่วยงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีการแสวงหาความรู้จากแหล่งสารสนเทศต่างๆ จากผู้เชี่ยวชาญภายนอก การเข้าร่วมประชุม และการศึกษาดูงานภายในและต่างประเทศ

ด้านการจัดความรู้ให้เป็นระบบ สคปศ. นำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรได้อย่างเหมาะสมชัดเจนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่ดำเนินการแยกหมวดหมู่เอกสารวิชาการและบูรณาการความรู้ที่มีอยู่ภายในองค์กรและภายนอกองค์กรไว้อย่างเป็นระบบมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า การจัดเก็บองค์ความรู้ของ สคปศ. จะจัดเก็บไว้ในลักษณะของแฟ้มเอกสาร ซีดี ดีวีดี และบันทึกไว้ในคอมพิวเตอร์ของแต่ละบุคคล องค์ความรู้ส่วนใหญ่ถูกจัดเก็บไว้กระจัดกระจายตามกลุ่ม/ภาคไม่มีการรวบรวมจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลของ สคปศ. ทำให้บุคลากรต่างกลุ่ม/ภาคทำการสืบค้นข้อมูลได้ไม่สะดวก

ด้านการประมวลและกลั่นกรองความรู้ สคปศ. ดำเนินการปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรให้มีความเหมาะสมอยู่เสมอมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่ดำเนินการประมวลองค์ความรู้ภายในหน่วยงานและนำมากำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งองค์กรมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า สคปศ. มีการเรียบเรียง ตัดต่อและปรับปรุงเนื้อหาขององค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวบุคลากรและเอกสารมาจัดทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในรูปแบบของคู่มือการปฏิบัติงาน ชุดฝึกอบรม และหลักสูตรการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา

ด้านการเข้าถึงความรู้ สคปศ. จัดให้มีช่องทางการเรียนรู้เพื่อการสืบค้นข้อมูลองค์ความรู้ที่หลากหลายและสามารถใช้งานได้ง่ายมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่ดำเนินการพัฒนาและปรับปรุง

ช่องทางในการเข้าถึงความรู้จากภายในและภายนอกหน่วยงานให้มีความทันสมัยอยู่เสมอมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า สคบศ. มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดการความรู้ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของบุคลากรหลายช่องทาง อาทิ เว็บไซต์ Webforshare Nidtep's Channel E-office

ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สคบศ. สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประชุมของหน่วยงานเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การทำงานได้อย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่ สคบศ. จัดเวทีให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์การทำงานกับบุคลากรภายในและภายนอกมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า บุคลากรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการโดยการสอบถามถึงสภาพปัญหาอุปสรรค การสรุปข้อมูลจากเอกสารหรือจากการประชุม แล้วนำไปแจ้งเวียนให้บุคลากรภายในในกลุ่ม/ภาคีบริหาร

ด้านการเรียนรู้ สคบศ. มีการส่งเสริมให้บุคลากรนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่บุคลากรสามารถนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า มีเพียงบุคลากรบางส่วนได้นำความรู้ที่ได้รับจากการจัดการความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.2 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน จากการศึกษาข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ พบว่า 1. บุคลากรมีศักยภาพ ความรู้ความสามารถและทักษะที่แตกต่างกัน 2. บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและแนวทางในการจัดการความรู้และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมของ สคบศ. ไม่เห็นความสำคัญและไม่มีความตระหนักถึงคุณค่าของการจัดการความรู้และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 3. มีทัศนคติระหว่างบุคคลที่แตกต่างกันไม่ยอมรับความคิดเห็นหรือความรู้ความสามารถของกันและกัน 4. ขาดการสื่อสารสร้างความเข้าใจ 5. แผนและกลยุทธ์ในการจัดการความรู้ยังไม่มีความชัดเจนไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติและไม่สอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 6. ขาดแนวทางด้านการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ชัดเจน 7. ขาดผู้รับผิดชอบที่เป็นแกนหลักในการดำเนินการ

จัดการความรู้เพื่อผลักดันการจัดการความรู้ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.3 แนวทางในการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. จากการศึกษาข้อมูลในเชิงปริมาณและคุณภาพ พบว่า 1. สคบศ. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดการความรู้ทุกกิจกรรม และมีความตระหนักในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน 2. กำหนดแผนการจัดการความรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้เป็นรูปธรรม 3. กำหนดกลยุทธ์ ปัจจัยความสำเร็จ ตัวชี้วัดโครงการ/กิจกรรมการจัดการความรู้ให้มีความเหมาะสม 4. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้และการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้แก่บุคลากร 5. ส่งเสริมให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ให้มากขึ้น 6. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานให้บุคลากร 7. กำกับติดตามการดำเนินงานและการนำผลการประเมินการจัดการความรู้ไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง 8. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆ เกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการความรู้และการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนให้บุคลากรรับทราบผ่านช่องทางที่หลากหลายและทันสมัยเพื่อความรวดเร็วในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

3. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน สามารถสรุปได้ดังนี้

สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน (ตามรูปแบบของ Pest Analysis) ประกอบด้วย

ด้านการเมืองและกฎหมาย ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยรัฐกำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่การปรับเปลี่ยนรัฐมนตรีหรือผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการทำให้นโยบายขาดความต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านการเมืองและกฎหมายเป็นทั้งโอกาสและอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. โดยในส่วนของโอกาส คือ รัฐกำหนดให้ส่วนราชการมีหน้าที่พัฒนาความรู้เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอทำให้ สคบศ. ต้องเร่งดำเนินการพัฒนาการจัดการความรู้ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสม ในขณะที่การปรับเปลี่ยนรัฐมนตรีหรือผู้บริหารระดับสูง

ของกระทรวงศึกษาธิการที่มีผลทำให้นโยบายขาดความต่อเนื่อง แผนในการปฏิบัติราชการถูกปรับเปลี่ยนไปตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการหรือผู้บริหารที่เข้ามารับตำแหน่งใหม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน

ด้านเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้มีเพียงพอที่จะนำมาใช้สำหรับการพัฒนาการจัดการความรู้เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่การปรับราคาค่าวัสดุ/ครุภัณฑ์สำหรับใช้ในการปฏิบัติงานสูงขึ้นมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านเศรษฐกิจเป็นโอกาสต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. คือ งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้มีเพียงพอที่จะนำมาใช้สำหรับการพัฒนาการจัดการความรู้เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน โดยงบประมาณดังกล่าวจะถูกจัดสรรมาในส่วนของโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐเป็นประจำทุกปี

ด้านสังคม ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่กระแสของหน่วยงานภาครัฐที่มีการเตรียมความพร้อม เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาตนเองมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านสังคมเป็นโอกาสต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้ สคบศ. ต้องดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร สร้างความตื่นตัวในการพัฒนาความรู้ ความสามารถ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ด้านเทคโนโลยี ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเทคโนโลยีมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพทำให้การเรียนรู้และศึกษาข้อมูลที่เป็นต่อการปฏิบัติงานทำได้ง่าย สะดวกและรวดเร็วมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อการจัดการความรู้ได้อย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านเทคโนโลยีเป็น

โอกาสต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. คือ เทคโนโลยีมีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพทำให้การเรียนรู้และการปฏิบัติงานทำได้ง่าย สะดวกและรวดเร็ว ระบบเครือข่ายและการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่างๆ มีความรวดเร็ว บุคลากรสามารถสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล องค์ความรู้เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาตนเองและการปฏิบัติงานได้ง่ายและสะดวกรวดเร็วมากขึ้น

4. ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน สามารถสรุปได้ดังนี้

สภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ตามกรอบการวิเคราะห์ของ Mckinsey 7s Framework ประกอบด้วย

ด้านกลยุทธ์ ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการกำหนดแผนการจัดการความรู้ไม่สอดคล้องกับการรองรับสู่ประชาคมอาเซียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่ สคบศ. มีการกำหนดกลยุทธ์ด้านการจัดการความรู้ไว้อย่างชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านกลยุทธ์เป็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. โดยในส่วนที่เป็นจุดแข็งคือ บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกลยุทธ์ทุกกระบวนการ กำหนดขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้มีความชัดเจน ในขณะที่จุดอ่อนคือ การจัดทำแผนการจัดการความรู้ยังไม่สอดคล้องกับการรองรับสู่ประชาคมอาเซียน

ด้านโครงสร้าง ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยโครงสร้างองค์กรมีการกำหนดสายการบังคับบัญชาไว้อย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่ผู้บริหารมีการมอบหมายงานและกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดการความรู้ไว้อย่างชัดเจนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านโครงสร้างถือเป็นจุดแข็งต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. คือ มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานไว้อย่างชัดเจนมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเหมาะสม

ด้านรูปแบบการบริหารงาน ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาการจัดการความรู้เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่ผู้บริหารมีการสื่อสารสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการความรู้เพื่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคม

อาเซียนให้บุคลากรรับทราบอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านรูปแบบการบริหารงานเป็นจุดแข็งต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. คือ ผู้บริหารของ สคบศ. มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ดำเนินการพัฒนาตนเองและประสิทธิภาพในการทำงานจากการจัดการความรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในการพัฒนาตนเองและประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างเหมาะสม

ด้านบุคลากร ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยบุคลากรต้องการให้ สคบศ.ดำเนินการพัฒนาการจัดการความรู้ของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่บุคลากรมีความรู้และสมรรถนะหลักที่จำเป็นสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านบุคลากรเป็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. โดยในส่วนใหญ่เป็นจุดแข็งคือ บุคลากรมีความต้องการให้ สคบศ. มีการพัฒนาการจัดการความรู้ของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และบุคลากรต้องการพัฒนาความรู้ ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ในขณะที่จุดอ่อนคือ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความรู้ และการพัฒนาตนเองเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน

ด้านทักษะ/ความสามารถ ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยบุคลากรมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสืบค้นข้อมูลองค์ความรู้ได้เป็นอย่างดีมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่บุคลากรมีการพัฒนาตนเองทางด้านภาษา เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านทักษะ/ความสามารถของบุคลากรเป็นจุดแข็งต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. คือ บุคลากรส่วนใหญ่มีทักษะในการสืบค้นข้อมูลองค์ความรู้และมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศระดับพื้นฐานเข้ามาช่วยในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

ด้านระบบ ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย สคบศ. ขาดระบบติดตามและการนำผลการประเมินโครงการ/กิจกรรมการจัดการความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่การวัดและประเมินผลโครงการ/กิจกรรมการจัดการความรู้ที่เหมาะสมมี

ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านระบบเป็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. โดยในส่วนใหญ่เป็นจุดแข็งคือ งบประมาณสำหรับใช้ในการจัดการความรู้ภายในหน่วยงานมีเพียงพอเนื่องจากมีการจัดตั้งงบประมาณไว้ในโครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐเป็นประจำทุกปี ในขณะที่จุดอ่อนคือ ขาดระบบวัดและการติดตามผลการประเมินการจัดการความรู้ที่ชัดเจนและไม่มีการนำผลการติดตามไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน

ด้านค่านิยมร่วม ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย สคบศ. มีบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการจัดการความรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ในขณะที่การจัดการความรู้มีผลต่อการต่อยอดความรู้เดิม เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และจากการสัมภาษณ์ พบว่า ด้านค่านิยมร่วมเป็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนต่อการพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคบศ. โดยในส่วนใหญ่เป็นจุดแข็งคือ สคบศ. มีบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการจัดการความรู้ในขณะที่จุดอ่อนคือ วัฒนธรรมในการทำงานของบุคลากรเป็นลักษณะของการทำงาน ตามหน้าที่ของตนเอง ไม่คำนึงถึงงานของกลุ่ม/ภาคอื่น และงานภาพรวมขององค์กร บุคลากรไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ และไม่ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น

5. กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการความรู้ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย

โครงการ: พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการความรู้ด้วยเทคโนโลยีบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

กิจกรรม: 1. พัฒนาค้นคว้าความรู้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2. สร้างเว็บล็อกบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ของบุคลากร

ตัวชี้วัด: 1. ผู้เข้าใช้งานมีความพึงพอใจต่อคลังความรู้ของ สคบศ. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

2. จำนวนผู้เข้าใช้งานคลังความรู้ของ สคบศ.

3. จำนวนองค์ความรู้ที่สร้างในไว้คลังความรู้ของ สคบศ.
 4. บุคลากรที่เข้าใช้งานมีความพึงพอใจต่อการแลกเปลี่ยนด้วยเว็บล็อก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 5. จำนวนองค์ความรู้ที่บุคลากร สคบศ. นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้บนเว็บล็อก
- กลยุทธ์ที่ 2 ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย
- โครงการ: พัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- กิจกรรม: 1. จัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน
2. วันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ “NIDTEP KM DAY”
- ตัวชี้วัด: 1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจต่อการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. จำนวนองค์ความรู้ที่นำมาเสนอในวันแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความรู้อาเซียนสู่อาเซียน ประกอบด้วย
- โครงการ: พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการความรู้สู่อาเซียน
- กิจกรรม: 1. จัดระบบการติดตามประเมินผลการจัดการความรู้อาเซียน
2. ติดตามประเมินผลการจัดการความรู้อาเซียน
 3. ส่งเสริมการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงาน
- ตัวชี้วัด: 1. ระดับความสำเร็จของการจัดระบบการติดตามประเมินผลการจัดการความรู้อาเซียน
2. ระดับความสำเร็จของการติดตามประเมินผลการจัดการความรู้อาเซียน
 3. บุคลากรร้อยละ 80 นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและ พัฒนาการปฏิบัติงาน
- กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาบุคลากรด้านการจัดการความรู้และเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้สู่อาเซียน ประกอบด้วย
- โครงการ: พัฒนาบุคลากรด้านการจัดการความรู้และเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้สู่อาเซียน
- กิจกรรม: 1. พัฒนาบุคลากรด้านการจัดการความรู้เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. สร้างค่านิยมร่วมการเรียนรู้และการจัดการความรู้
 3. สร้างระบบแรงจูงใจในการร่วมกิจกรรมการจัดการความรู้
- ตัวชี้วัด: 1. บุคลากรที่เข้ารับการพัฒนาด้านการจัดการความรู้ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. บุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้และการจัดการความรู้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 3. บุคลากร มีส่วนร่วมในการจัดการความรู้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- กลยุทธ์ที่ 5 จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการจัดการความรู้ ประกอบด้วย
- โครงการ: 1. โครงการอบรมและระดมความคิดเพื่อจัดแผนการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน
2. พัฒนาทีมงานจัดการความรู้เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน

3. พัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
 4. วิจัยและพัฒนาการจัดการความรู้สู่อาเซียน
- กิจกรรม: 1. พัฒนาบุคลากร สคบศ. ด้านการจัดทำแผนการจัดการความรู้เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน
2. ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแผนการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน
 3. พัฒนาทีมงานจัดการความรู้เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
 4. พัฒนาบุคลากรด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้และปฏิบัติงาน
 5. พัฒนาบุคลากรด้านภาษาอังกฤษและทักษะการคิดวิเคราะห์
 6. วิจัยและพัฒนาการจัดการความรู้สู่ประชาคมอาเซียน
- ตัวชี้วัด: 1. ผู้เข้ารับการพัฒนาด้านการจัดทำแผนการจัดการความรู้ เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนมีผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ระดับความสำเร็จของการจัดทำแผนการจัดการความรู้ของ สคบศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน
 3. บุคลากรที่เข้ารับการพัฒนาการเป็นทีมงานจัดการความรู้มีผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 4. บุคลากรที่เข้ารับการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้และปฏิบัติงานมีผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 5. บุคลากรที่เข้ารับการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษและทักษะการคิดวิเคราะห์มีผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
 6. ระดับความสำเร็จในการพัฒนาการจัดการความรู้สู่อาเซียน

กลยุทธ์ที่ 6 ส่งเสริมประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ผ่านช่องทางที่หลากหลายและทันสมัยประกอบด้วย

โครงการ: พัฒนาประสิทธิภาพด้านการประชาสัมพันธ์

- กิจกรรม: 1. พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network)
2. จัดนิทรรศการนำเสนอข้อมูลองค์ความรู้และกิจกรรมการจัดการความรู้และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- ตัวชี้วัด: 1. บุคลากรมีความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. บุคลากรมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและมีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ควรนำกลยุทธ์ที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ในการจัดทำแผนการจัดการความรู้ เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนและแผนพัฒนาบุคลากรของ สคบศ. ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดการความรู้และสามารถนำความรู้ไปสู่การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานต่อไป

1.2 ควรจัดตั้งศูนย์และทีมงานจัดการความรู้โดยให้กลุ่ม/ภาคใน สคบศ. ส่งผู้แทนเข้าร่วมเป็นทีมงาน โดยบุคลากรที่เป็นทีมงานควรมีศักยภาพในการสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากรในหน่วยงานและขับเคลื่อนการจัดการความรู้ของแต่ละกลุ่ม/ภาคที่ตนสังกัด รวมถึงมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกได้เป็นอย่างดี

1.3 ควรสรรหาผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกเข้ามาให้ความรู้หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการความรู้เพื่อรองรับสู่

ประชาคมอาเซียนเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาหน่วยงานให้มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและสามารถพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

1.4 ควรสร้างระบบแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมเพื่อให้ข้าราชการ สคปศ. เห็นคุณค่าของการจัดการความรู้ภายในหน่วยงาน เพื่อให้ข้าราชการเกิดการเรียนรู้และมีความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการให้รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณหรือกำหนดให้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการความรู้เป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการ สคปศ. เพิ่มเติมจากการประเมินผลการปฏิบัติงาน

1.5 ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้ความสำคัญในด้านการเชื่อมต่อความเร็วสูง (High Speed Inter-Connection) และการเพิ่มศักยภาพด้านความมั่นคงปลอดภัยของโครงข่าย (Cyber-Security Network) เพื่อรองรับการจัดการความรู้และการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research And Development) รูปแบบการจัดการความรู้ของ สคปศ. เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่เหมาะสมกับบริบทของหน่วยงาน

2.2 ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการความรู้ เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อเจาะลึกถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้การจัดการความรู้ของ สคปศ. เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียนประสบความสำเร็จ

2.3 ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ กระบวนการนำกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการความรู้ของ สคปศ. เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับในการนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- วันทนา เมืองจันทร์ และคณะ. (2548). *การจัดการความรู้ในสถานศึกษา*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2551). *“ยุทธศาสตร์การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2552-2555”*. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ. (2552). *การศึกษา: การสร้างประชาคม*

- อาเซียน 2558*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2554). *การบรรยายทางวิชาการ เพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พิมพ์การพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *คู่มือจัดทำแผนการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สมยศ นาวิการ. (2544). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกชัย บุญยาทิษฐาน. (2553). *คู่มือวิเคราะห์ SWOT อย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: ส. เอเชียเพรส.